

287

DESEMBRE
2014

EL RECONeixEMENT DE PALESTINA: Europa es mou

Eduard Soler i Lecha, coordinador d'investigaci3 CIDOB

A finals de 2014 el debat europeu sobre Palestina ha entrat en una nova fase. S'ha trencat el tab3 que el seu reconeixement com a Estat ha de ser fruit del consens entre els diferents estats membres de la UE. Su3cia va decidir procedir amb un reconeixement unilateral a l'octubre d'aquest any. Altres països europeus ja reconeixien a Palestina com a Estat: Bulg3ria, Eslov3quia, Hongria, Pol3nia, Romania, Xipre i Malta. Per3 tots ho havien fet abans d'adherir-se a la UE. Trencat el tab3, oberta la caixa de Pandora, 3s normal preguntar-se si hi haur3 m3s reconeixements, quan es produiran i amb quines conseq3ncies.

Una altra de les novetats 3s el paper actiu tant dels parlaments nacionals com del Parlament Europeu. Aquest 3ltim va aprovar el 17 de desembre una moci3 per 498 vots a favor, 88 en contra i 111 abstencions recolzant, "en principi", aquest reconeixement. Fet que segons els diputats hauria d'anar de la m3 d'unes negociacions de pau i tindria com a objectiu 3ltim preservar la soluci3 dels dos estats. La ronda de mocions parlament3ries recomanant o instant els seus governs a recon3ixer Palestina com a Estat la va iniciar, fins i tot abans del reconeixement suec, la Cambra dels Comuns del Regne Unit. El va seguir la Cambra Alta d'Irlanda. El 18 de novembre ho va fer el Congr3s dels Diputats, instant el govern espanyol a recon3ixer Palestina en un inusual exercici de consens tot i no incorporar les esmenes de grups d'esquerra que volien fixar com a l3mit el final d'aquesta legislatura. El 2 de desembre, a Par3s, ho va fer l'Assemblea Nacional, encara que en aquest cas un nombre significatiu d'electes, 151, van votar en contra. El 12 de desembre va ser el torn del Parlament de Portugal amb una moci3 recolzada per les tres principals forces pol3tiques. Despr3s del vot del Parlament Europeu vindr3 el de B3lgica (on el parlament de Val3nia ja s'ha expressat en aquesta direcci3) i el de Dinamarca. I probablement no siguin els 3ltims.

L'activisme parlamentari no t3, a difer3ncia de la decisi3 del govern suec, conseq3ncies pr3ctiques. S3n els governs qui, en ple 3s dels seus poders, poden atendre o no la recomanaci3. Per3 m3s enll3 del seu valor simb3lic, les mocions evidencien un canvi d'actitud entre els parlamentaris i, concretament, entre les forces pol3tiques de centre-esquerra i centre-dreta que anys abans haurien tingut m3s inconvenients a votar a favor d'aquest tipus de mocions. Els textos aprovats a Estrasburg, Madrid, Dubl3n, Par3s, Londres i Lisboa s3n diferents entre si i estan plens de matisos. S3n fruit d'amplis consensos i, per tant, recorren a formulacions ambig3es i subjectes a interpretaci3.

Per exemple, la moció espanyola defensa que una decisió d'aquest tipus es coordini en el marc de la UE. Però per coordinació podria interpretar-se que diversos països europeus procedissin en bloc al reconeixement fins i tot si una minoria d'estats europeus s'oposés. En aquest sentit, l'aprovada pel Parlament Europeu recorda que és una competència dels governs dels estats membres encara que, això sí, demana a l'Alta Representant que faciliti una posició comuna. Els parlaments insisteixen que l'òptim seria que aquesta decisió fos fruit de la negociació però algunes mocions deixen marge per imaginar un reconeixement encara que no hi hagi avenços en la taula de negociacions. Finalment, s'insisteix que un nou Estat palestí haurà de coexistir en pau amb Israel i en alguns casos, com en l'aprovada a Espanya, s'emplaça el govern a tenir "en compte les legítimes preocupacions, interessos i aspiracions de l'Estat d'Israel".

Així doncs, els parlamentaris ni volen donar per mort el procés de pau ni, molt menys, actuen moguts per una suposada animadversió cap a Israel. És més, tenen el convenciment que estem davant d'una de les últimes oportunitats per preservar l'horitzó de dos estats, Israel i Palestina, convivint en pau. Les mocions també reflecteixen una posició cada vegada més estesa que el reconeixement de Palestina no pot ser ostatge d'un procés de pau en via morta i que no s'accepta que sigui només Israel qui fixi les regles del joc.

Diversos països europeus van començar aquest recorregut quan van votar el 2011 a favor de la incorporació de Palestina a la UNESCO i, un any després, de reconèixer-li l'estatus d'Estat observador no-membre a les Nacions Unides. Ho van fer tot i que Israel i alguns dels seus aliats sostenien que aquesta decisió podria perjudicar el procés de pau. Quan es van produir aquestes votacions un dels aspectes més destacats va ser que els integrants de la UE van ser incapaços de posar-se d'acord en la direcció del seu vot. Respecte la UNESCO, els tres principals estats europeus van votar de forma diferent: Alemanya es va oposar, Regne Unit es va abstenir i França va votar a favor. Quan es va votar a l'Assemblea General de Nacions Unides, també hi va haver dispersió però es va produir un transvasament de vots: països com Itàlia van passar de l'abstenció al suport de les pretensions palestines i, encara més significatiu, alguns estats clau es van moure de l'oposició a l'abstenció. Entre aquests, destaquen Alemanya i Països Baixos, dos països tradicionalment sensibles a les inquietuds d'Israel. Curiosament, abans del vot al Parlament Europeu, tant la cancellera alemanya Angela Merkel com el ministre holandès de relacions exteriors, Bert Koenders, es van pronunciar per descartar un reconeixement unilateral de Palestina.

És greu que els europeus pensin de forma diferent sobre un tema clau de l'agenda internacional? Anul·la la capacitat d'incidència de la UE en aquest conflicte? Quina és l'alternativa? Poc abans de la votació de les Nacions Unides de 2012, hi va haver un debat semblant. Es va plantejar l'opció que la UE s'abstingués en bloc. Com bé sabem, es va acabar desestimant aquesta opció. Es diu que en una reunió amb diversos homòlegs europeus, el ministre d'exteriors d'un petit país europeu va afirmar que abans preferia evaporar-se a ser irrellevant.

L'anunci d'avançament electoral a Israel pot fer que els governs europeus aplacin una decisió definitiva però el missatge que des d'aquesta tardor han enviat diversos parlaments europeus seguirà ressonant no només als hemicicles sinó també a les cancelleries europees. En els propers mesos haurem d'estar atents tant al resultat d'aquestes eleccions com a la tensió social a Palestina i a l'estratègia per internacionalitzar les seves reivindicacions, intentant fixar una data límit per concloure un acord de pau. També caldrà seguir els esforços de Federica Mogherini per travar consensos.

Com no desitjar que el reconeixement per part d'aquells estats que no ho han fet encara es produís en bloc i en el marc o com a conseqüència d'una represa del procés

de pau. Mogherini té l'obligació de intentar-ho. Però ella i la resta de polítics europeus també han de pensar quin és el seu Pla B, què faran si les negociacions segueixen paralizades i si, tot i això, alguns membres de la UE segueixen resistint-se al reconeixement. S'enfrontaran al mateix dilema que el 2012: o no fer res o seguir l'exemple de Suècia i atrevir-se a visualitzar que no tots pensen el mateix.